

OSOBLIWOŚCI KRAJOZNAWCZE REGIONU

Wszystkie rozważania o tym, co turysta może zobaczyć w woj. lubuskim, można zamknąć przysłowiem: „Cudze chwalicie, swego nie znacie, sami nie wiecie, co posiadacie”. Jeśli nie chcemy, żeby to przysłowie nas dotyczyło, trzeba rozbudzić aktywność ludzi i zadbać o lepszą promocję terenu. Na pograniczu polsko-niemieckim jest wiele miejsc wartych obejrzenia. To osobliwości krajoznawczo-turystyczne (na tle kraju) przedstawiam poniżej:

1. Sosna zwyczajna „Waligóra” (w okolicy Sulechowa), najgrubsza w Polsce, o 8 konarach. Jej obwód wynosi 620 cm, wysokość 17 m, a wiek ok. 100 lat.
2. Morwa biała (Sulechów), najgrubsza w Europie. Jej obwód wynosi 412 cm, wysokość 18 m, a wiek ponad 250 lat.
3. Wiąz szypułkowy w Komorowie koło Gubina, najstarszy i najgrubszy w Polsce i Europie, 887 cm obwodu, 445 lat, wysokość 35,5 m.
4. Łuk Mużakowski w okolicy Łęknicy to największy na świecie twór przyrodniczo-geologiczny (morena czołowa), o kształcie podkowy, długość 40 km.
5. Sieniawa koło Łagowa Lubuskiego – jedyna głębina (w Polsce) kopalnia węgla brunatnego.
6. Krzyże pokutne:
  - a) najmniejszy w Polsce w Jasieniu koło Lubuska (37 cm wysokości),
  - b) najniżej położone n.p.m. w Gubinie (trzy krzyże).
7. Zielona Góra miastem srok, 715 par wylęgowych, tj. 31 par na km² (ta liczebność jest najprawdopodobniej największą na świecie).
8. „Rzeczpospolita Ptasia” ze stolicą w Słońsku koło Kostrzyna to unikalna w kraju inicjatywa Towarzystwa Przyjaciół Słońska. Jeden z najcenniejszych pod względem ornitologicznym obszarów kraju (jedna z dwóch najcenniejszych w Polsce ostoi ptactwa wodnego, szczególnie gęsi gęgaw – gnieździ się tu ok. 250 – 300 par).
9. Największa w Polsce (i Europie) plantacja wierzby energetycznej (konopianka) w Marzęcinie koło Zatonia (136 ha). Wierzba, jako las energetyczny, produkuje (z 1 ha) rocznie 15 ton suchej masy, o wartości energetycznej 9 ton węgla kamiennego.
10. Witnica:

WIĄZ SZYPUŁKOWY W KOMOROWIE

- a) jedyny w Polsce „Park Drogowskazów i Słupów Milowych” utworzony przez znanego lubuskiego regionalistę Zbigniewa Czarnucha,
  - b) Bajkowa stolica Europy – w miejscowym parku jedyny na świecie kopiec Koziołka Matołka (4,5 m wysokości).
11. Rezerwat „Nietoperek” koło Międzyrzecza, największe w kraju skupisko nietoperzy (ok. 30 tys. – 12 gatunków) w podziemnych bunkrach. W pobliskiej Kaławie oglądać można jedyną w Polsce, stałą wystawę poświęconą nietoperzom.
  12. Międzyrzecki Rejon Umocnień (tzw. MRU), największy w Polsce zespół fortyfikacji z lat 1934 – 1938, dostępny do zwiedzania przez wytrawnych turystów. Składa się z 30 wielopiętrowych bunkrów, połączonych tunelami o długości 30 km, uważany jest za najdłuższy na świecie podziemny system obronny.
  13. Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze:
    - a) komplet kamieni plotkarskich (hańbiących), rzadki w skali europejskiej zabytek dawnego prawa (jeden z dwóch zachowanych w Europie)
    - b) jedyny w kraju dział winiarski.
  14. „Region Kozła” (848 km², ok. 45 tys. osób), wzdłuż rzeki Obry, na pograniczu Wielkopolski i Ziemi Lubuskiej, atrakcyjny turystycznie region, który

wziął nazwę od ludowego instrumentu muzycznego – kozła, utworzony przez 7 sąsiadujących gmin. W Zbąszyniu jest jedyna w Polsce Państwowa Szkoła Muzyczna z klasą instrumentów ludowych, gdzie uczą też gry na kozle (weselnym – białym i ślubnym – czarnym).

15. Safari w Świerkocinie koło Gorzowa Wlkp. (otwarte w 1996), jedyny w Polsce tego typu obiekt będący własnością Renaty i Sorena Rasmussen, ponad 200 gatunków zwierząt.

Powyższe walory krajoznawcze woj. lubuskiego oraz dogodne położenie (dla rynku zachodniego i segmentu krajowego – Górny i Dolny Śląsk, aglomeracje np. Poznań, Wrocław) są główną przesłanką rozwoju ruchu turystycznego na tym obszarze. Pobyt na Ziemi Lubuskiej zainteresowani są mocno Niemcy, których urzekają nasze obiekty, jeziora, agroturystyka, możliwość wędkowania, turystyka rowerowa itd. Niemcy chętnie spędzają u nas weekendy. Starsze pokolenie uprawia turystykę „sentymtalną”, a także turystykę kulturalną. Młodzi Niemcy tłumnie przyjeżdżają na Przystanek Woodstock w Żarach. Naszym atutem są też imprezy w rodzaju zielonogórskiego „Winobrania”, gubińskiej „Wiosny nad Nysą”, czy „Noc Nenufarów” w Lubrzy, a przede wszystkim 700 czystych jezior.

Mieczysław Wojecki
Instytut Zarządzania

SLUP MILOWY Z „PARKU DROGOWSKAZÓW I SLUPÓW MILOWYCH” W WITNICY

MORWA BIAŁA Z SULECHOWA